Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16506

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i (ADBYÖ), yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerin akademik ortamlarda sunulan sözlü bilgiyi ne derece etkili bir ?ekilde al?p i?leyebildiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? Psikometri temelli bir ölçektir. Sevilay Y?ld?z taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, ö?rencilerin dersleri, seminerleri ve di?er akademik konu?malar? anlama, not alma ve de?erlendirme konusundaki öz yeterlilik alg?lar?n? de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, bu kritik becerinin akademik ba?ar? üzerindeki etkisini nicel olarak saptamak için sa?lam bir araç sunmaktad?r.

Ölçek, özellikle Akademik Dinleme becerisinin farkl? boyutlar?n? (bili?sel, duygusal ve davran??sal) kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu sayede, ö?rencilerin sadece dinlediklerini hat?rlama yetene?i de?il, ayn? zamanda dinleme sürecine yönelik tutumlar? ve kulland?klar? stratejiler de kapsaml? bir ?ekilde incelenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Dinleme, Yeterlilik, Öz Yeterlilik, Ölçek Geli?tirme, Yüksekö?retim, Dinleme Becerisi, Psikometri

Yazarlar

Sevilay Y?ld?z

Amaç

Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i'nin temel amac?, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin akademik dinleme ba?lam?ndaki yeterlilik alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu yeterlilik, ö?rencilerin ders materyallerini ne kadar dikkatle takip edebildiklerini, ana fikirleri ve destekleyici detaylar? ay?rt edebildiklerini ve bilgiyi ele?tirel bir ?ekilde de?erlendirebildiklerini yans?t?r.

Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n ö?rencilerin akademik dinleme eksikliklerini tespit etmelerine olanak tan?r. Elde edilen veriler, ö?rencilerin dinleme becerilerini geli?tirmeye yönelik pedagojik müdahalelerin ve e?itim programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin dinleme stratejileri hakk?ndaki fark?ndal?klar?n? art?rmay? da dolayl? olarak amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, bireyin akademik ba?lamda sergiledi?i dinleme davran??lar?n?n çok boyutlu do?as?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

yans?tan bir yap?ya sahiptir. Akademik dinleme yeterlili?i, genellikle dikkat, anlama, ele?tirel de?erlendirme ve not alma gibi farkl? bile?enlerden olu?ur. ADBYÖ, bu yeterlili?i ölçmek için çe?itli alt boyutlar içermektedir, ancak kaynakta bu alt boyutlar detayl? olarak belirtilmemi?tir.

Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in teorik olarak beklenen akademik dinleme yap?s?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için kapsaml? bir yap? geçerli?i sürecinden geçmi?tir. Bu süreç, ö?rencilerin kendilerini akademik dinleme rollerinde ne kadar yetkin gördüklerini belirleyen bili?sel ve davran??sal öz yeterlilik inançlar?na odaklanmaktad?r.

Geçerlik

Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i'nin Geçerlik çal??mas?, Sevilay Y?ld?z'?n 2018 tarihli makalesinde detayland?r?lm??t?r. Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen boyutlar alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? test eder.

Geçerlik bulgular?, ölçe?in akademik dinleme yeterlili?i yap?s?n? ölçmek için yeterli kan?t sundu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in kapsam geçerli?i, uzman görü?leri al?narak ve madde havuzu olu?turularak sa?lanm??t?r. Ölçe?in, ölçmek istedi?i kavram? gerçekten ölçtü?üne dair güçlü istatistiksel kan?tlar sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik çal??mas?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Geli?tirme makalesinde sunulan sonuçlar, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu durum, ADBYÖ'nün akademik dinleme becerisi yeterlili?ini tutarl? bir ?ekilde ölçebilen güvenilir bir araç oldu?unu i?aret etmektedir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi kararl?l?k analizlerinin de yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak için Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in maddelerinin kaç boyutta topland???n? ve bu boyutlar?n akademik dinleme yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise, AFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n, farkl? bir örneklem üzerinde geçerli olup olmad???n? test etmek için kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) ile ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n do?ruland???n? göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in akademik dinleme yeterlili?ini birkaç farkl? alt faktör arac?l???yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri (lisans ve lisansüstü düzey).

Age Group: Genellikle 18-30 ya? aras? akademik popülasyon.

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören ö?renci gruplar? üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan ka??t-kalem veya dijital anket format?.

Anahtar Kelimeler

Akademik Dinleme, Yüksekö?retim, Öz Yeterlilik, Yap? Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Sevilay Y?ld?z

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: sevil_yil@yahoo.com

Correspondence Address: Sevilay Y?ld?z

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Sevilay Y?ld?z taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler, sorumlu yazar ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsiz kullan?m izni verilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Y?ld?z, S. (2018). Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 18* (2), 1210-1230. doi: 10.17240/aibuefd.2018.-400747.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akademik-dinleme-becerisi-yeterliligi-olcegi-toad.pdf

Akademik Dinleme Becerisi Yeterlili?i Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir (doi: 10.17240/aibuefd.2018.-400747).

ARABPSYCHOLOGY.COM